

Corsèga vist d'Occitània

Corsega : «que no té caràcter oficial reconegut per l'Estat francès sota el qual es troba sotmesa aquesta nació, i s'ha de conformar amb un estatus especial que permet el seu ús en l'ensenyament i l'administració.»

Talament bon caràcter que l'eficacitat de l'E.N. es tala que l'ensenhament del còrse es en maissant estat ! E sobretot sa practica de cada jorn. Son dins la situacion irlandesa d'abans l'arribada de la voluntat politica, mas aquí an agut la voluntat politica. Coma mesurar aquesta voluntat politica en França ? E ben es pas complicat, aquò fa mai o mens un an que lo cònsol de Tolosa a escrich a l'Éducation Nationale per crear una classe per annada per la lenga occitana a Tolosa intramuros, s'espèra una responsa francesa... Donc, los politicians d'esquèrra seràn contents d'explicar als militants, pendent las futuras campanha, qu'a fait son trabalh e l'administracion francesa de l'educacion serà explicar qu'èra pas possible, tecnicament ! Cal una voluntat politica FÒRTA per despertar un sol interès dins las poblacions de la part de l'administracion franchimanda e parisenc. Los autonomismes còrs (devenguts independentismes ara per mantunes) fan pron páur al sistèma francés, tot parier per las voluntats politicas bascas. Los occitans son plega-esquinas, e amb plaser, mas an talament fisança en lo sistèma francés que zo vòlon pas bolegar coma cal, son preste d'acceptar que lo sistèma los engana, nos engana, e n'en siaguèssen criticat per perdre eleccions.

Talament mal per la lenga còrsa donc, que mantunes Còrses -entendut sobre Ràdio País aquò fa dos meses- an decidit amb lo modèl Calandreta al cap -viatge en Bearn luòc istoric de l'immersion educativa occitana- de lançar lo projecte d'escòla associativa privada per desvolopar l'immersion, e donc l'eficacitat lingüistica.

Cal explicar qu'a l'Estat francés i a tres tipus d'escòlas, las escòlas d'Estat dich de «l'Éducation Nationale» (pauc eficaces al nivèl lingüistic, veire páures ciutadans europèus, miladiu !), per sistèma privat (vengut de l'ensenhament dich catolic, que viu amb contactes amb l'Estat), e l'ensenhament associatiu basicament per l'ensenhament de las lengas oblidadas pel poder parisenc e son administracion (amb un modèl pedagogic similar a las escòlas gallesas). Es la darrièra que pòrta tota l'atencion dels militants serioses e que vòlon un vertadièr reviscòl de l'emplec de l'occitan, ne sabem las resultas, son bonas; los autres sistèmas per Occitània son ineficaces, veire totalament absent pel sistèma privat.

Donc en Corsèga que lo primièr sistèma dich de Jules Ferry, lo famós colonialista francés e republican de tria, es monopolistic, aqueste sistèma es estat prezat per desvolopar una politica lingüistica d'ensenhament, quasiment unicament; Perqué ? Simplement perqué los militants dels autonomismes de las annadas 70 èran venguts de l'esquèrra francesa e sovent de l'ensenhament, e donc podían pas criticar radicalament lo sistèma.

Lo problèma es qu'aqueste sistèma se sap pas mesurar la seuna eficacitat o ineficacitat, e sobretot se sap pas reformar (conservatismes de tot caire, mai lo mai bèl es lo corporatisme dels professors e una ierarquia seleccionada dins lo sindicalisme ultra-

nacionalista franchimand -escrivi pas aiçò en estant de dreita umpetista). Donc, quand l'espèr èra donat als Còrses d'aver francament un ensenhament del còrse dans las escòlas aquestas èra ben una victòria politica, mas una desfaita lingüistica, vist l'ineficacitat !

Alara Corsega a sa populacion educada en lenga còrsa, mai o mens ben, sovent mal; perqué ? Es un emplec maissant per rason de la falta de practica jova de la lenga. L'immersion es un modèl qu'a provat son eficacitat (lo modèl lor es estat Calandreta, mas auriái pogut èstre Diwan, Bressola o Ikastolak, Ikastolak qu'es estat objecte d'una visita còrsa tanben).

La via francesa per l'educacion es un endrona per las lengas en França, lo francés i es un OGM educatiu; França es una endrona lingüistica.

L'ensenhament privat, bravament present en Euskadi del nòrd, es absent en Corsèga e Occitània, sobretot se considerem l'ensenhament lingüistic del còrse e de l'occitan.

Se prepara una reforma tala que los Conselhs Regionals seràn cridats per aver un poder sobre lo pagament dels professors de lenga (perqué pas ?!?!), soï pas segur que la reforma capitarà :

- per falta de moneda regionala (lo poder UMPetista es especial per enganar los elegits d'Occitània, totparier pels socialistas al govèrn parisenc)
- per conservatisme dels professors (grand !)
- per conservatisme de la ierarquia de l'Éducation Nationale (enòrme)
- per conservatisme e nacionalisme dels sindicats actuals (GIGANTESC),
- per falta de bona formacion lingüistica dins las universitats franchimandas, e del sistèma o de la fialara [l'universitat de Còrte dona una imatge ça que la diferenta], quitament las universitats que son en Occitània [es pas la falta dels professors actuals, pas brica, es simplement la falta de l'ensenhament tardiu de las lengas].

Çò qu'es bon d'explicar tanben als Catalans e a las Catalanas, es que Calandreta, Bressola, Diwan, Ikastolak son ara devengudas modèls, amb lo pauc de mejans qu'an.

Enfin, cal dire que los mejans son estats melhorats per Bressola, per doás rasons :

- l'ajuda de la Generalitat de Catalonha, ajuda oficiala
- e donc la consequéncia recenta, l'arribada del contracte amb l'Estat francés, i a pas d'astrada politica ... en matèra lingüistica, cal una volontat reala !

Lo poder de dreita en Corsèga a encara una vision pron bonapartista de Corsèga, es de dire la traïson dels primièrs republicans europèus [França es la traïson perpetua], la traïson se podrà alara legir dins la politica enganaira per la lenga còrsa, se los politicians ajúdan pas oficialament la creacion de las escòlas associativas per immersion en Corsèga. Caldrà una volontat politica fòrta. Ne fautem tanben en Occitània.

Jacme Delmas

jornalista El Triangle, 1 Article en occitan cada diluns en país catalan